

Grønsvær, havde man faaet en billigere og bedre Bygning, end man har nu. Der er imidlertid ikke noget Videre ved den Sag at gjøre, mener jeg. Den ærede Ordfører nævnte tillige Kirken paa Eide og besviste derved, at det er ikke enesteende, at Amtmandsboligen er bleven saa overdreven dyr. Jeg er fuldstændig enig med ham i, at Overflaget med Hensyn til Bygningen af Kirken paa Eide ikke svarer til Udgifterne; det blev jo i endnu høiere Grad en Udgift for Kirkefassen, end det har været for Statskassen med Hensyn til Amtmandsboligen. Kirkefassen led et betydeligt Tab derved, jeg tror, at den fik Svindsot. Jeg vil derfor stemme for Udvalgets Flertals Indstilling i denne Sag.

Krieger: En stor Del af de Bemærkninger, som findes i Betænkningen, angaar jo væsentlig det Spørgsmaal, hvorvidt der paa en eller anden Point er Grund til at tilføie „passerer“ eller ikke. Da jeg ikke kan tillægge dette Spørgsmaal hynderlig Betydning, finder jeg ikke nogen Opfordring til i det Enkelte at gienngaa disse, navnlig ved denne Leilighed. Eiter mit Skjøn i det Hele vil jeg dog henstille til det ærede Udvalgs Flertal, om det ikke har set med alt for onde Øine paa denne lille Passerjeddél. Der har eiter tidligere Tidss Skik og Brug ikke ligget noget Dndt i den, og jeg tror ikke, at man skal være saa overordentlig ængstelig for den, men undertiden kan der i Motiveringen, om jeg saa maa sige, ligge noget Mere end i Spørgsmaalet, om der bør tilføies et saadant „passerer“ eller ikke. Der er et Punkt i den Henseende, som jeg vil tillade mig at nævne og henstille til det ærede Udvalgs Flertal og særlig til den ærede Ordfører, om de dog ikke ved en nærmere Overveelse maatte erkjende, at de her ere gaaede noget for vidt, at i alt Fald, hvis Tanken er en anden end den, som ligger nærmest for, dette ikke maatte udtrykkes klarere. Det er Punkt 11, Finantslovens § 22, hvor der er Spørgsmaal om uforudsete og ubestemte Udgifter. Der er anført som Grund, hvorfor man har gjort Indsigelse imod Bemærkningen om, at den kan passere, at Kontoen som „angaaende ikke blot ubestemte, men ogsaa uforudsete Udgifter eiter sin Natur er kalkulatorisk“. Deri tror jeg ikke, at det ærede Udvalgs Flertal har Ret. Jeg forudsætter nemlig, at Ordet kalkulatorisk her tages i sin tekniske Betydning. Vil man blot dermed sige, at man ikke forud med Sikkerhed kan afgjøre, hvor store de uforudsete og ubestemte Udgifter ville blive, saa er det rigtigt

nok, men i den tekniske Betydning af Ordet „kalkulatorisk“ ligger Mere. Deri ligger en paa Forhaand givne Forudsætning, hvorpaa den senere Beregning kommer til at hvile, men de til Grund liggende Faktorer kunne være forskjellige i de forskjellige Tilfælde. Der foreligger kun en Kalkule, naar Summens mulige Overskridelse er forud med Bevidsthed givne. Men det tror jeg ingenlunde kan siges om en Konto af uforudsete og ubestemte Udgifter. Det almindelige Spørgsmaal om der paa en Finantslov skal være en Konto for uforudseelige Udgifter, er et stort politisk Spørgsmaal, som har været bevareret paa forskjellig Maade i vor tidligere konstitutionelle Praxis. I Rigsdagen har man ikke villet gaa ind paa at opføre en Konto som Hjemmel indtil et vist Beløb for uforudsete Udgifters Afholdelse. Folgen deraf har været, at der paa mange Punkter har været en Nødvendighed for at gjøre Udgifter, som senere igjennem Tillægsbevilling eller paa anden Maade maatte søges dækkede. I en vis Periode er man derimod gaaet en anden Vej i Rigsraadets Budget. Man har her kjendt en Konto for uforudsete Udgifter, men jeg anser det for givet, at netop denne Konto betragtede man som bestemt bindende, og jeg ser heller ikke rettere, end at dersom det ikke er Meningen med en saadan Konto, bliver det en i høi Grad om sig gribende Konto. Var det rigtigt, at Kontoen her var kalkulatorisk i Ordet tekniske Betydning, var Spørgsmaalet paa Forhaand afgjort. Jeg vil, som sagt, henstille dette enkelte Punkt til Overveelse, det griber langt ud over, om der staar „passerer“ eller ikke.

Fischer: De Bemærkninger, jeg ønsker at fremsætte, gaa i væsentlig Henseende i samme Retning som den ærede sidste Talers. Det har ogsaa forekommet mig, at der fra Udvalgets Side er indlagt en Betydning i de Forslag til Afstemning, der gaa ud paa, at en Udgift kan passere, som ikke stemmer med, hvad der i tidligere Tider derom har været vedtaget, og lige saa lidt stemmer med, hvad Ordnes Betydning maa tilkjendegive. Jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa den Brug som baade Betænkningen og den ærede Ordfører i sit Foredrag i Gaar har gjort af Ordet „Forbehold“, og beder ærede Medlemmer, til ret Forstaaelse af, hvad jeg ønsker at sige, at tage det Forslag til Beslutning for sig, som nu foreligger fra Udvalgets Side. I det hedder det jo: Med nedenstaaende Forbehold og Udtalelser frasiger Rigsdagen sig Ret til at gjøre Ansvar gjældende for Statsregnskabet